

Sygn. akt I ACa 464/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Mirosława Gołuńska
Sędziowie:	SA Tomasz Żelazowski SO del. Piotr Sałamaj (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa R. N.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 7 lutego 2014 r., sygn. akt I C 2354/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Tomasz Żelazowski Mirosława Gołuńska Piotr Sałamaj

Sygn. akt I ACa 464/14

UZASADNIENIE

Powód R. N. wniósł w dniu 6 marca 2013 r. pozew przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S. domagając się uchylenia uchwał Zarządu Spółdzielni z dnia 21.04.2011 r. i z dnia 2.01.2012 r. Powód podniósł, że ww. uchwały, zmieniające sposób rozliczenia centralnego ogrzewania, tj. przyjmujące rozliczenie w oparciu o powierzchnię użytkową każdego lokalu, przyjmują sposób rozliczenia tych kosztów niezgodnie z rzeczywistym zużyciem energii cieplnej. Natomiast zmiana sposobu naliczania dokonana przez Zarząd wyrażona ww. uchwałami Zarządu jest niezgodna z regulaminem

rozliczania tego rodzaju kosztów. Według twierdzeń powoda Zarząd nie zebrał, określonej w regulaminie, większości 2/3 podpisów od lokatorów, wymaganej do zmiany w zakresie rozliczania kosztów c.o.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. Wskazała, że zaskarżone uchwały zostały podjęte w oparciu o wolę większości mieszkańców, na podstawie przedłożonego przez nich wniosku, zgodnie z wiążącym strony Regulaminem.

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 r. (sygn. akt I C 2354/13) Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 197 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach i wnioskach.

W 1991 r. R. N., uzyskał spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), znajdującego się w budynku przy ul. (...) w D.. Budynek ten znajduje się w zasobach zarządzanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową wS.; składa się z trzech klatek (...), (...) Łącznie jest w tym budynku 30 lokali, z czego w 4 lokalach została wyodrębniona własność, 1 lokal zajmowany jest na podstawie umowy najmu, zaś pozostałe 25 lokali zajmują użytkownicy posiadający spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu. Organem uprawnionym do reprezentowania Spółdzielni jest trzyosobowy Zarząd SM, w skład którego wchodzi: L. B. - prezes, W. R. - wiceprezes, H. W. (1) - członek. Oświadczenia woli w imieniu SM składają łącznie co najmniej dwaj członkowie Spółdzielni lub jeden członek zarządu i pełnomocnik.

Zgodnie z § 159 ust. 1 Statutu członkowie Spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali mieszkalnych wnoszą do spółdzielni opłaty na pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania nieruchomości w częściach przypadających na lokale, eksploatacji i utrzymania nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni oraz zobowiązań Spółdzielni z innych tytułów. Z § 160 ust. 1 pkt 3 Statutu wynika, że wysokość ww. opłat ustalana jest na podstawie m.in. regulaminu rozliczania gospodarki cieplnej, którego uchwalenie leży w kompetencji Rady Nadzorczej SM.

W oparciu o powyższe, uchwałą nr (...)z dnia 19 grudnia 2005 r. Rada Nadzorcza SM w S. działając w oparciu o § 43 ust.1 pkt 16 statutu SM w S., zatwierdziła Regulamin rozliczania kosztów dostawy ciepła do budynków (w tym również do budynku przy ul. (...) w S.) i dokonywania rozliczeń z użytkownikami lokali za centralne ogrzewanie oraz za podgrzewanie wody użytkowej. Według działu 4 ww. Regulaminu, określającego „Zasady rozliczania kosztów centralnego ogrzewania”, koszty zakupu ciepła danego budynku na potrzeby ogrzewania, dzielą się na koszty stałe i zmienne. Koszty stałe stanowią: opłatę za zamówioną moc cieplną, stałą opłatę za usługi przesyłowe oraz opłatę abonamentową. Koszty stałe rozlicza się na lokale mieszkalne i lokale użytkowe proporcjonalnie do powierzchni użytkowej każdej z tych grup lokali, proporcjonalnie do ich powierzchni użytkowej. Koszty zmienne dzielą się na: opłatę za ciepło, zmienną opłatę za usługi przesyłowe, opłatę za nośnik ciepła, opłatę za czynności związane z uruchomieniem i przerwaniem dostarczania ciepła, które wnoszone są przez użytkownika lokalu w formie zaliczek i podlegają rozliczeniu.

Według ustępu 4.6 Regulaminu z uwagi na ogrzewanie pomieszczeń ogólnodostępnych, straty ciepłe na pionach, niepomiarywanie łazienek przyjęto sposób rozliczania kosztów zmiennych w proporcji: 25 % koszty rozliczane adekwatnie do powierzchni użytkowej lokali (jako koszty niezależne od zużycia indywidualnego) oraz 75 % koszty zmienne ogrzewania rozłożone na poszczególne lokale, rozliczane proporcjonalnie do wskazań urządzeń podzielnikowych. Uchwałą nr (...) z dnia 27.07.2009 r. Rada Nadzorcza dokonała zmiany w proporcjach rozdziału kosztów zmiennych, przyjmując proporcje 50 % na 50 %.

Punkt 4.8 Regulaminu SM w S. określał zasadę rozliczania kosztów centralnego ogrzewania oraz w jaki sposób użytkownicy lokali mogą dokonać zmiany tychże zasad. Wskazywał, że rozliczenie kosztów zmiennych ogrzewania w danym budynku przy zastosowaniu wskazań urządzeń podzielnikowych może być zastąpione systemem rozliczeń zryczałtowanych proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali, jeśli zażąda tego w formie pisemnej więcej niż 2/3 użytkowników lokali w danym budynku. Za zmianą systemu rozliczania kosztów c.o. w budynku przy ul. (...) w D., powinno się opowiedzieć minimum 21 użytkowników lokali.

W 2008 r. grupa lokatorów budynku położonego przy ul. (...) w D. zwróciła się z wnioskiem do Zarządu Spółdzielni o zmianę sposobu rozliczenia dostarczanego do ich lokalu ciepła poprzez przyjęcie zryczałtowanego systemu proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali. Jednakże zmiana nie była możliwa, ponieważ nie wystąpiła z nim wystarczająca liczba mieszkańców, tj. co najmniej 2/3 użytkowników lokali. Lista obejmowała podpisy 16 użytkowników lokali spośród 30 lokali w budynku. Zarząd Spółdzielni w piśmie z dnia 5.06.2008 r. poinformował o tym użytkowników lokali i pouczył o wymaganej większości głosów.

W dniu 14.03.2011 r. użytkownicy lokali mieszkalnych w budynku przy ul. (...) przedstawili Zarządowi SM wniosek i listę osób powiadających się za zmianą zasad rozliczania kosztów c.o. na system ryczałtowy, tj. proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali. Dołączona do wniosku lista zawierała podpisy 25 użytkowników spośród 30 lokali w tym budynku. W związku tym, iż chęć dokonania zmian w tym zakresie wyraziło ponad 2/3 użytkowników lokali, w dniu 21 kwietnia 2011 r. Zarząd SM w S. podjął uchwałę, iż od 1.01.2012 r. zostanie wprowadzony ryczałtowy system rozliczania kosztów centralnego ogrzewania, tj. proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali.

W dniu 22 kwietnia 2011 r. Zarząd SM w S., poinformował pisemnie poszczególnych mieszkańców budynku przy ul. (...) w D. o zmianie zasad rozliczania centralnego ogrzewania. Takie pismo otrzymał również powód. W piśmie tym Zarząd pozwanej Spółdzielni, informował jej członków, iż decyzją większości mieszkańców, wyrażoną w piśmie z 14.03.2011 r., rozliczenie kosztów c.o. odbywać się będzie proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali, począwszy od 1.01.2012 r. Wskazaną informację Zarząd pozwanej zamieścił również na tablicy ogłoszeń budynku przy ul. (...).

Powód, H. W. (2), H. P. i J. S. oświadczyli w dniu 20.12.2011 r., że na spotkaniu w biurze Spółdzielni ustalono, iż zostanie sporządzona kolejna, ostateczna lista zwolenników i przeciwników zmiany sposobu rozliczania kosztów c.o., w zbieraniu podpisów ma prawo uczestniczyć R. N., spór ma być rozstrzygnięty zgodnie z regulaminem, tj. jeśli będzie więcej jak 2/3, tj. 21 podpisów za rozliczeniem od m² powierzchni lokalu, to przyjmie się ten sposób; jeśli nie będzie 21 podpisów pozostaje rozliczenie wg podzielników. Dokument nie zawiera podpisu żadnego przedstawiciela Spółdzielni. W dniu 27.12.2011 r. Spółdzielnia poinformowała, że w dniu 29.12.2011 r. odbędzie się ankieta na temat zmiany zasad rozliczania kosztów co. z podzielników elektronicznych na rozliczenie wg powierzchni. Ankietę przeprowadzali pracownicy Spółdzielni: K. F., H. K. i Z. B.. Spółdzielnia sporządziła 3 osobne listy po 10 lokali (dla każdej z trzech klatek schodowych). Każdy z pracowników miał oddzielną listę i przeprowadzał ankietę w jednej z trzech klatek budynku. O rozpoczęciu zbierania podpisów nie zawiadomiono powoda, który przyłączył się do zbierającego podpisy przedstawiciela Spółdzielni dopiero po tym, gdy przyszedł on do jego klatki schodowej i powstało zamieszanie. Pracownik Spółdzielni nie wiedział, że R. N. ma uczestniczyć w zbieraniu podpisów. Dwaj inni przedstawiciele Spółdzielni chodzili w dwóch pozostałych klatkach schodowych. Po zakończeniu zbierania podpisów spotkali się na dole i nie chcieli pokazać powodowi wyników.

W wyniku tejże ankiety ponad 2/3 mieszkańców (25 użytkowników na 30 opowiedziało się za zmianą, zaś minimum stanowiła liczba 21), ponownie wyraziło chęć zmiany sposobu rozliczenia c.o., tj. w oparciu o powierzchnię użytkową poszczególnych lokali mieszkalnych. Ową informację Zarząd SM w S. podał w dniu 2.01.2012 r. do publicznej wiadomości umieszczając na tablicy ogłoszeń w budynku.

Koszty centralnego ogrzewania dla budynku przy ulicy (...) w latach 2011-2012 przedstawiały się następująco - koszty w 2011 r. rozliczane według podzielników: 1. Przeciętne koszty dla 2011 roku w przeliczeniu na 1 m²pow. użytkowej: koszty stałe - 0,88 zł/m² pow. użytł. miesięcznie, - koszty zmienne - 1,57 zł/m² pow. uzysk. miesięcznie. Razem: 2,45 zł/m² pow. użytł. (2011 r.) 2. Koszty poniesione przez użytkowników mieszkań wskazanych w oświadczeniu w dniu 20.12.2011 r.: R. N. - 2,00 zł/m² pow. użytł., H. W. (2) - 2,33 zł/m² pow. użytł., H. P. - 1,71 zł/m² pow. użytł., J. S. - 4,24 zł/m² pow. użytł.. Przeciętne koszty c.o. za 2012 r. wg m² pow. użytł. wyniosły 2,77 zł/m² pow. użytkowej.

Powód w drodze postępowania wewnątrzspółdzielczego odwoływał się od uchwały Zarządu pozwanej Spółdzielni ogłoszonej w dniu 22.04.2014 r. i wyczerpał tę drogę. Uchwała Zarządu z dnia 21.04.2011 r. podana do wiadomości dnia 22.04.2011 r. została utrzymana w mocy w ramach tego postępowania.

Powód w dniu 14.02.2013 r. wytoczył przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S. powództwo o zapłatę kwoty 787,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami, domagając się nakazania przywrócenia rozliczenia zmiennej centralnego ogrzewania za rok 2012 r., przy udziale podzielników ciepła, zgodnie z regulaminem Spółdzielni, a nie jak to zostało uczynione - poprzez ryczałtowe rozliczenie kosztów c.o. wg powierzchni użytkowej każdego lokalu mieszkalnego. Wyrokiem z dnia 3 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. XI Zamiejscowy Wydział Cywilny w Strzelcach Krajeńskich (sygn. XI C 320/13) oddalił powództwo uzasadniając, iż rozliczenie kosztów c.o. dokonane przez pozwaną było prawidłowe i powód nie posiada prawa do zwrotu kwoty dochodzonej pozwem, która to kwota została naliczona przez pozwaną zgodnie z postanowieniami Regulaminu Spółdzielni i stanowi koszt ogrzania lokalu powoda w skali roku. W postępowaniu tym Sąd zbadał, czy decyzje Zarządu odnośnie zmiany zasady naliczania kosztów centralnego ogrzewania zostały podjęte zgodnie z obowiązującym prawem oraz postanowieniami Statutu SM i Regulaminu rozliczania tychże kosztów. Sąd uznał, iż działania Zarządu SM były zgodne we wskazanych aktami prawnymi, podyktowane wolą większości, tj. ponad 2/3 mieszkańców budynku przy ul. (...).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo o uchylenie uchwały Zarządu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej, podjętej w dniu 21 kwietnia 2011 r., dotyczącej zmiany zasad rozliczania centralnego ogrzewania w budynku przy ul. (...) w D. podlega oddaleniu. Powództwo o uchylenie - nazywanej przez powoda - uchwały z dnia 2.01.2012 r. podlegało także oddaleniu z uwagi na brak przedmiotu zaskarżenia. Taka uchwała nie istniała, zaś ogłoszenie z dnia 2.01.2012 r. zamieszczone przez Zarząd SM na tablicy, dotyczyło jedynie poinformowania mieszkańców o wynikach ankiety przeprowadzonej w dniu 29.12.2011 r., tj. o zmianie sposobu rozliczania kosztów centralnego ogrzewania.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że żaden przepis prawa nie przewiduje zaskarżania do sądu uchwały Zarządu w przedmiocie rozliczania kosztów c.o. W tym zakresie wyczerpująco wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18.03.2010 r. (V CSK 260/09). W tym zakresie powód wyczerpał drogę postępowania wewnątrzspółdzielczego, co sam w zeznaniach przyznał.

W niniejszej sprawie zarzuty powoda sformułowane przeciwko uchwale Zarządu z dnia 21.04.2011 r., nie zawierały konkretnej podstawy zaskarżenia, aczkolwiek Sąd Okręgowy uznał za celowe zbadanie tejże uchwały przez pryzmat jej zgodności z prawem, tj. czy nie zachodzą przesłanki skutkujące ustaleniem jej nieważności - art. 58 k.c. i art. 189 k.p.c. (wyrok SN z 18.03.2010 r., V CSK 260/09). W przypadku bowiem stwierdzenia przez Sąd tego rodzaju naruszenia, istnieje konieczność wyeliminowania z prawnego obrotu takiej uchwały i konieczność stwierdzenia jej bezwzględnej nieważności.

Bezsporny w przedmiotowej sprawie był fakt, że w dniu 21 kwietnia 2011 r. Zarząd pozwanej Spółdzielni podjął uchwałę dotyczącą zmiany systemu rozliczania centralnego ogrzewania. Informację o treści uchwały podał do wiadomości mieszkańców w dniu 22.04.2011 r. Poza sporem pozostawała moc wiążącego strony Regulaminu rozliczania kosztów centralnego ogrzewania, a co za tym idzie sformułowane w nim zasady związane ze zmianą sposobu naliczania tychże kosztów.

Sporne pozostawało czy Zarząd pozwanej, podejmując uchwałę o zmianie systemu rozliczania kosztów, postąpił zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującymi oraz z treścią aktów wewnętrznych Spółdzielni, tj. zgodnie ze statutem oraz z Regulaminem rozliczania kosztów energii cieplnej, zatwierdzonym uchwałą RN Spółdzielni. Na tym tle powód kwestionował listę podpisów mieszkańców z dnia 14.03.2011 r., znajdującą się na karcie 113 akt, w oparciu o którą pozwana podjęła uchwałę o zmianie systemu rozliczania kosztów c.o. Powód twierdził, że nie wiadomo co było przedmiotem głosowania mieszkańców, bowiem lista zawiera jedynie podpisy mieszkańców. Powód negował także prawidłowość przeprowadzenia przez pozwaną ankiety w dniu 29.11.2011 r., na temat sposobu rozliczania kosztów c.o., która to ankieta miała potwierdzić wolę

wymaganej większości mieszkańców co do zmiany systemu rozliczania kosztów c.o. Twierdził, że ankiet było kilka, że pracownikom nie udało się zebrać wymaganej większości głosów członków, potrzebnej do zmiany zasad rozliczania kosztów c.o. Powód uważał, że rozliczanie c.o. ryczałtowo według powierzchni użytkowej, jest niekorzystne i nie pokrywa się z rzeczywistym zużyciem ciepła. Pozostały materiał dowodowy w postaci dokumentów w postaci Statutu SM, Regulaminu rozliczania kosztów zużycia ciepła, pism kierowanych do mieszkańców pozostawał poza sporem.

Przystępując do analizy treści uchwały z dnia 21.04.2011 r. z punktu widzenia jej zgodności z przepisami ustawy oraz braku zamiaru obejścia prawa, Sąd Okręgowy sięgnął do zapisów Regulaminu rozliczania kosztów zużycia energii cieplnej w pozwanej SM, zgodnie z którym: koszty dostawy ciepła są ewidencjonowane i rozliczane odrębnie dla każdego budynku (pkt 3.2.); w budynkach, w których zainstalowane są urządzenia pomiarowe umożliwiające ustalenie ilości ciepła zużywanego na cele centralnego ogrzewania oraz ilości ciepła zużywanego na cele podgrzewania wody, a w poszczególnych lokalach są zainstalowane przyrządy pomiarowe lub podzielniki umożliwiające określenie ilości ciepła przypadającego na dany lokal - rozliczenie za ciepło z użytkownikami poszczególnych lokali ma charakter zindywidualizowany (pkt 3.3.); rozliczenie kosztów zmiennych ogrzewania w danym budynku przy zastosowaniu wskazań urządzeń podzielnikowych może być zastąpione systemem rozliczeń zryczałtowanych (proporcjonalnie do powierzchni użytkowej poszczególnych lokali), jeśli zażąda tego w formie pisemnej więcej niż 2/3 użytkowników lokali w danym budynku. Zmiana systemu rozliczania kosztów zmiennych ogrzewania może być dokonana tylko przed rozpoczęciem okresu rozliczeniowego kosztów ogrzewania (pkt 4.8.). Przesłankami zmiany sposobu rozliczania, określonymi w punkcie 4.8. Regulaminu są więc: zgłoszenie żądania w formie pisemnej (a nie np. ustnej), przez więcej niż 2/3 użytkowników lokali, dokonanie zmiany przed rozpoczęciem okresu rozliczeniowego.

W ocenie Sądu Okręgowego pismo z dnia 14.03.2011 r. zawierające listę mieszkańców, którzy opowiedzieli się za zmianą systemu rozliczania c.o. spełnia powyższe wymogi i spowodowało zmianę sposobu rozliczania: z metody rozliczania wg powierzchni (w 50 % kosztów) i podzielników ciepła (w 50 % kosztów) na metodę rozliczania w całości wszystkich kosztów wg powierzchni lokali.

Nie budziła również wątpliwości lista mieszkańców, którzy podpisali się pod wnioskiem oraz cel w jakim zostały złożone podpisy. Podpis na liście złożyła m.in. świadek B. O., która zeznała, że lista dotyczyła zmiany sposobu rozliczania kosztów energii cieplnej wg powierzchni użytkowej mieszkania. Wątpliwości co do celu zbierania podpisów załączonych do wniosku z dnia 14.03.2011 r. nie miała również świadek H. P., której Sąd okazał ową listę, aczkolwiek świadek nie złożyła podpisu na liście. Podobnie zeznała świadek H. W. (2). Świadcowie w osobach K. F., Z. B., którzy zbierali podpisy pod ankietą, która miała potwierdzić wolę mieszkańców co do zmiany systemu rozliczania kosztów centralnego ogrzewania, zgodnie zeznali, że listy mieszkańców (ankiety) były trzy. Świadcowie ci wraz z H. K. przeprowadzali ankietę jednocześnie na trzech klatkach, aby usprawnić zbieranie podpisów. W zbieraniu głosów uczestniczył również powód na swojej klatce. Wyniki ankiety zostały ogłoszone na klatkach schodowych budynku. Żaden ze świadków nie potwierdził, aby podczas zbierania głosów mieszkańców miały miejsce jakiegokolwiek nieprawidłowości, mogące wpłynąć na wynik głosowania.

Sąd podkreślił, że znamienne jest, iż z twierdzeń świadków zeznających w sprawie w osobach: B. O., H. W. (2), H. P., członków pozwanej Spółdzielni wynika, iż zmiana rozliczania c.o. podyktowana była wolą większości mieszkańców.

Sąd Okręgowy ustalił, na podstawie treści ankiety z dnia 29.11.2011r., że 25 mieszkańców na 30, głosowało za zmianą systemu rozliczania c.o. Ankieta potwierdziła wolę mieszkańców wyrażoną we wniosku złożonym przez nich w dniu 14.03.2011 r. Za zmianą opowiedziało się więcej niż 2/3 użytkowników lokali (minimum stanowiło 21 osób). Zatem uchwała Zarządu podjęta w dniu 21.04.2011 r. dotycząca zmiany systemu rozliczania kosztów zużycia ciepła, została podjęta zgodnie z punktem 4.8 Regulaminu i podyktowana była wolą wymaganej większości głosów mieszkańców.

Podjęta uchwała nie budzi zdaniem Sądu pierwszej instancji również wątpliwości z punktu widzenia prawa powszechnie obowiązującego, tj. art. 45 a ust. 7-12 ustawy Prawo energetyczne, określającego zasady dokonywania rozliczeń kosztów zakupu paliw gazowych energii elektrycznej i ciepła wynika, przez odbiorców, tj. właścicieli lub zarządców budynku, na lokale mieszkalne.

Reasumując, Sąd pierwszej instancji uznał, iż nie zachodzą przesłanki, które uzasadniałyby stwierdzenie nieważności uchwały Zarządu z dnia 21.04.2011 r., która została podjęta zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz z zgodnie z aktami wewnętrznymi w postaci Statutu czy też Regulaminu rozliczania kosztów c.o.

Sąd również podkreślił, że nie istnieją podstawy do uznania, iż doszło do naruszenia interesu prawnego powoda, gdyż koszty wyliczone w 2011 r. na podstawie podzielników ciepła oraz koszty c.o. wyliczone w 2012 r. w oparciu o powierzchnię użytkową lokalu powoda, są zbliżone. Dlatego też twierdzenie powoda jakoby ryczałtowy system rozliczania kosztów odbiegał od rzeczywistego zużycia ciepła, nie znajduje uzasadnienia w stanie faktycznym.

Kwestia prawidłowości rozliczenia centralnego ogrzewania przez pozwaną Spółdzielnię, była badana przez Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. XI Zamiejscowy Wydział Cywilny w Strzelcach Krajeńskich (sygn. akt XI C 320/13, który wyrokiem z dnia 3 września 2013 r. oddalił powództwo o zapłatę uznając, że rozliczenie kosztów centralnego ogrzewania jest prawidłowe i powodowi nie przysługuje prawo zwrotu kwoty dochodzonej pozwem, zaś stosowany przez pozwaną sposób rozliczenia tychże kosztów jest zgodny z zapisami art. 45a ustawy Prawo energetyczne. Sąd Okręgowy w pełni podzielił tą argumentację, gdyż doszedł do tożsamyh wniosków analizując ten sam materiał dowodowy.

Drugie żądanie sformułowane przez powoda co do uchylenia określonej przez powoda uchwały z dnia 2.01.2012 r., podlegał oddaleniu z uwagi na brak substratu zaskarżenia, gdyż uchwała z dnia 2.01.2012 r. nie istniała. Była to jedynie informacja –ogłoszenie wywieszone na klatce schodowej informujące mieszkańców o zmianie systemu rozliczania kosztów c.o.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.02.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).

Pismem z dnia 14.03.2014 r. (karty 225-242 akt) powód wniósł apelację od powyższego wyroku domagając się jego uchylenia bądź zmiany.

W obszernym wywodach powód odniósł się krytycznie do uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, zarzucając, że Sąd Okręgowy w sposób wadliwy ustalił rzeczywisty stan faktyczny. W szczególności podniósł, że nie istnieje lista lokatorów z 14 marca 2011 r., którzy odpowiedzieli się za zdjęciem podzielników ciepła albowiem nie zawiera oznaczenia do jakiej sprawy lista ta się odnosi. Brak zatytułowania tej listy sprawia, że dokument taki może być wykorzystany w każdej sprawie i w przedmiocie podjęcia każdej uchwały. Tym samym nie sposób jest uznać, że Spółdzielnia zebrała zgodnie z regulaminem 2/3 podpisów. Potwierdzeniem podnoszonych przez skarżącego okoliczności jest treść ankiety z dnia 29.12.2011 r., z której wynika, że za zmianą rozliczenia c.o. opowiedziało się 19 użytkowników, a zatem mniej niż 2/3.

Powód zarzucił też, że Spółdzielnia nie powiadomiła go o zbieraniu podpisów w sprawie zdjęcia podzielników i rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania na podstawie m² powierzchni użytkowej. Wskazał także, że ankiecie w tej sprawie za P. D. podpisała się P. S. na podstawie fałszywego upoważnienia.

Skarżący dalej podał, że w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym Zarząd Spółdzielni przekroczył statutowy termin na udzielenie odpowiedzi na pismo lokatorów. Pismo lokatorów wpłynęło bowiem do spółdzielni w dniu 12 marca 2011 r., odpowiedź zaś została udzielona dopiero w dniu 22 kwietnia 2011 r. Rada Nadzorcza podtrzymała uchwałę zarządu w tej sprawie, nie działała jednak zgodnie z prawem albowiem nie przesłała odpisu uchwały. Następnie zarząd „zablokował” możliwość zaskarżenia tej uchwały do Walnego Zgromadzenia. W konsekwencji, w ocenie powoda, nieprawdziwe jest stwierdzenie Sądu Okręgowego o tym, że powód wyczerpał drogę postępowania wewnątrzspółdzielczego.

Powód wskazał, że wadliwie Sąd pierwszej instancji przyjął, iż zarzuty powoda nie zawierały konkretnej podstawy zaskarżenia. Taką podstawą była bowiem zaskarżona uchwała z dnia 21.04.2011 r. Skarżący nie zgodził się z twierdzeniem Sądu Okręgowego o tym, iż powództwo o uchylenie uchwały z dnia 2 stycznia 2011 r. podlegało

oddaleniu z uwagi na brak przedmiotu zaskarżenia. Powód wyjaśnił, że z skoro jest oficjalne pismo podpisane przez zarząd to nieistotne jest jego oznaczenie, lecz fakt, iż dana czynność została dokonana i to jest przedmiotem zaskarżenia.

Powód zarzucił, że wydany wyrok narusza art. 2, art. 45 pkt 1, art. 51 pkt 4, art. 76 i art. 83 Konstytucji RP. Podniósł, że odwołanie się przez Sąd Okręgowy do treści wyroku Sądu Rejonowego świadczy o stronniczości i braku samodzielności sędziego oraz o współpracy z pełnomocnikiem strony pozwanej. W ocenie powoda wydany wyrok jest sprzeczny z prawem, niesprawiedliwy.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się w całości nieuzasadniona.

Na wstępie należy podkreślić, że apelacja powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, tj. pismo z dnia 14.03.2014 r., nie formułuje precyzyjnych zarzutów dotyczących naruszenia czy to prawa procesowego, czy to prawa materialnego, ograniczając się w zasadzie do polemiki powoda ze stanem faktycznym ustalonym w zaskarżonym orzeczeniu. I chociaż powód wymienia szereg przepisów Konstytucji, które jego zdaniem zostały pogwałcone zaskarżonym wyrokiem (str. 13 pisma), to w istocie nie wskazuje na czym to naruszenie polega. Przyjął więc należało, że apelacja zasadza się na kwestionowaniu ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego i dokonanej przez ten Sąd oceny dowodów.

Sąd Apelacyjny jako sąd meriti w granicach wniesionej apelacji, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c., rozważył na nowo zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej. Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że stanowisko Sądu drugiej instancji, zarówno w zakresie ustaleń faktycznych oraz ich oceny prawnej pokrywa się z argumentacją zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, tym samym niecelowym jest jej powtarzanie. Wywody zaprezentowane w apelacji nie stanowiły wystarczającej podstawy do weryfikacji orzeczenia Sądu Okręgowego w postulowanym przez skarżącego kierunku.

Uznając za niezasadne zarzuty apelacji w zakresie błędnych ustaleń faktycznych i błędnej oceny dowodów, Sąd Apelacyjny podkreśla, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek: po pierwsze – wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie – uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie – skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte – wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej wyższej instancji i skarżącemu na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny, bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte – przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów,

uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak SN m.in. w orzeczeniach: z 23.01.2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, z 12.04.2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, z 10.01.2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Odnosząc powyższe wywody do realiów niniejszej sprawy, stwierdzić należało, że powód ograniczył się w apelacji głównie do kwestionowania ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego i przedstawienia w istocie własnej wersji oceny zgromadzonego w sprawie materiału, nie odnosząc się do logicznej oceny tego materiału przez Sąd pierwszej instancji i w efekcie nie podważając skutecznie ani ustaleń faktycznych, ani dokonanej przez tenże Sąd oceny dowodów, mieszczącej się w ramach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu drugiej instancji zupełnie chybione są twierdzenia powoda, że nie istnieje lista lokatorów z dnia 14 marca 2011 r., którzy opowiedzieli się za zdjęciem podzielników ciepła albowiem nie zawiera oznaczenia do jakiej sprawy lista ta się odnosi. Przede wszystkim twierdzenia te są gołosłowne i nie uwzględniają przeprowadzonych w sprawie dowodów, jak choćby zeznań świadka B. O., która potwierdziła swój podpis na liście lokatorów załączonej do wniosku z 14 marca 2011 r. i oświadczyła, że chcieli rozliczać c.o. według metrażu (patrz protokół rozprawy z dnia 4.02.2014 r., k. 186). Z kolei świadek H. W. (2) po okazaniu jej listy na karcie 113 stwierdziła, że nie ma tam jej podpisu, ale nie zakwestionowała samego faktu zbierania podpisów w przedmiocie zmiany sposobu rozliczania kosztów c.o. (k. 187). Podobnie świadek H. P., która również nie podpisała okazanej jej listy na k. 113, ale jednocześnie potwierdziła, że w roku 2012 ciepło było rozliczane już od metra kwadratowego. Zeznania ww. świadków jednoznacznie wskazują, że w roku 2012 nastąpiła zmiana sposobu rozliczania c.o., nie kwestionując że było to spowodowane decyzją większości lokatorów, a ta decyzja wyrażona została w piśmie z dnia 14 marca 2011 r. (k. 111-112), zawierającym na końcu zapis „Mieszkańcy wg załączonej listy”, którą była ta na karcie 113. W tej sytuacji twierdzenie powoda, że lista nazwisk z podpisami powinna być odpowiednio zatytułowana jest bezprzedmiotowe. Na złożenie przez większość lokatorów budynku przy ul. (...) wniosku m.in. o zmianę sposobu rozliczania c.o. z załączoną na odrębnej kartce listą nazwisk z podpisami wskazują również zeznania przedstawicieli zarządu pozwanej Spółdzielni. Słusznie przy tym zwróciła uwagę pełnomocnik pozwanej, że powód kwestionując tę listę winien wykazać jej fałszywość, czego nie uczynił, gdyż przedłożenie przy apelacji szeregu list lokatorów z podpisami i z projektami pism przewodnich w żadnym razie nie przesądza o tym, że lista (k. 113) załączona do pisma z 14.03.2011 r. nie dotyczyła tego pisma.

Wbrew wywodom powoda, potwierdzeniem podnoszonych przez niego okoliczności wcale nie są wyniki ankiety z dnia 29.12.2011 r. Otóż zliczając oddane na listach głosy lokatorów za wariantem rozliczenia wg metrażu i za wariantem rozliczenia wg podzielników (k. 134-136), otrzymujemy 21 głosów „za zmianą dotychczasowej zasady, tj. z podzielników elektronicznych na m² pow. uż.”, a więc minimalną większość dla tego budynku wymaganą Regulaminem rozliczania kosztów dostawy ciepła (k. 99-105). Przy czym zapis „za zmianą dotychczasowej zasady (...)”, jakkolwiek mogący sugerować, że do tego dnia taka zmiana nie nastąpiła, należy odczytywać w kontekście tego, że było to jeszcze w roku 2011, w którym obowiązywało rozliczenie według podzielników, a rozliczenie wg metrażu wnioskowane przez uprawnioną większość lokatorów w piśmie z 14.03.2011 r. miało wejść w życie w roku 2012. A zatem ankieta z grudnia 2011 r. dotyczyła w istocie ewentualnej zmiany już podjętej w marcu decyzji o zmianie, usankcjonowanej uchwałą Zarządu Spółdzielni z 21 kwietnia 2011 r., o której mieszkańców poinformowano pismem z 22 kwietnia 2011 r. (k. 107).

W ocenie Sądu Apelacyjnego twierdzenie skarżącego, że upoważnienie dla pani S. do podpisania się w ankiecie za panią D. było sfałszowane okazało się gołosłowne, a więc powód tej okoliczności nie udowodnił, w szczególności zeznaniami zainteresowanej. Ale gdyby nawet hipotetycznie nie uwzględnić głosu pani D., to wynik ankiety (20 głosów za rozliczeniem wg metrażu) i tak wskazywałby na to, że w mocy pozostała decyzja lokatorów z 14.03.2011 r. i podjęta na jej podstawie ww. uchwała Zarządu pozwanej. Bez znaczenia jest przy tym, że powód nie został zawiadomiony wcześniej o przeprowadzaniu ankiety i uczestniczył tylko w zbieraniu podpisów w swojej klatce (zresztą jeden z mieszkańców sprzeciwił się obecności powoda i doszło między nimi do scysji – vide zeznania świadka K. F., k. 188). Żaden z lokatorów przedmiotowego budynku nie zgłosił zastrzeżeń do sposobu przeprowadzenia ankiety i nikt nie

kwestionował swoich podpisów, po tym jak Zarząd ogłosił wyniki ankiety (patrz ogłoszenie podane do wiadomości 2.01.2012 r., k. 59)

Jeżeli natomiast chodzi o kwestię postępowania wewnątrzspółdzielczego, to Sąd Apelacyjny zgadza się z Sądem Okręgowym, że powód wyczerpał drogę postępowania wewnątrzspółdzielczego w przedmiocie kwestionowania uchwały Zarządu z dnia 22 kwietnia 2011 r. Jak wynika z zeznań powoda zaskarżył on odmowną decyzję Zarządu do Rady Nadzorczej, która utrzymała w mocy decyzję zarządu (k. 190-191). A zatem w świetle § 26 ust. 3 statutu pozwanej Spółdzielni uchwała Rady Nadzorczej jest ostateczna w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym. Ponieważ rzeczona uchwała Rady Nadzorczej była podjęta w drugiej instancji (odwołanie od uchwały Zarządu), to słusznie odmówiono powodowi zaskarżenia uchwały do Walnego Zgromadzenia, gdyż zgodnie z § 27 statutu tylko od uchwały Rady Nadzorczej podjętej w pierwszej instancji członkowi przysługuje prawo odwołania do Walnego Zgromadzenia.

Zgadając się z Sądem Okręgowym, że powód nie wykazał sprzeczności uchwały Zarządu pozwanej z 21 kwietnia 2011 r., ani z przepisami powszechnie obowiązującymi, ani z aktami wewnętrznymi pozwanej Spółdzielni (Statut, Regulamin rozliczania kosztów dostarczania ciepła), o czym przekonują już powyższe rozważania, podzielić również należy stanowisko Sądu pierwszej instancji co do tego, że brak jest substratu zaskarżenia, tj. uchwały Zarządu z dnia 2 stycznia 2012 r., gdyż za taką nie może być potraktowane „Ogłoszenie” wywieszane na tablicy ogłoszeń na klatce schodowej budynku przy ul. (...) w D. (k. 59).

Tej trafnej konkluzji nie zmienia fakt, że powyższe „Ogłoszenie” zawiera podpisy dwóch członków zarządu. Rozstrzygające znaczenie ma bowiem treść tej informacji, z której wynika, że po przeprowadzeniu ankiety w dniu 29 grudnia 2011 r. mieszkańcy ponownie opowiedzieli się za rozliczeniem kosztów c.o. od stycznia 2012 r. w oparciu o powierzchnię użytkową lokali mieszkalnych. Wyraz „ponownie” wskazuje po pierwsze, że jest to nawiązanie do decyzji mieszkańców z dnia 14 marca 2011 r. i podjętej w jej następstwie uchwały Zarządu SM w S. z 21 kwietnia 2011 r. (oznajmionej pismem z 22.04.2011 r.); po drugie, przekonuje o tym, że ankieta miała na celu – w zależności od jej wyniku – albo powrót do rozliczenia wg podzielników, albo podtrzymanie decyzji lokatorów z marca 2011 r. o przejściu na rozliczenie wg powierzchni użytkowej lokalu. Ponieważ wyniki ankiety wskazały, że większość jest za rozliczeniem c.o. wg powierzchni, to rzeczony „Ogłoszenie” miało wyłącznie walor informacyjny, nie wprowadzając nowych zasad rozliczenia, które na wniosek mieszkańców uchwalił Zarząd Spółdzielni w kwietniu 2011 r.

Zarzucając Sądowi Okręgowemu pogwałcenie szeregu przepisów Konstytucji RP (str. 13 apelacji) skarżący nie wskazał na czym to naruszenie polega, co sprawia, że zarzut ten wymyka się kontroli instancyjnej. Niezadowolenie powoda z rozstrzygnięcia Sądu nie jest wystarczające do uznania, że naruszony został przepis art. 45 pkt 1, statuujący zasadę prawa do sądu. Z kolei niezrozumiałe jest powoływanie się na art. 51 pkt 4 zawierający mechanizmy zapewniające prawo do prywatności. Równie abstrakcyjne jest przywoływanie przez powoda przepisu art. 76 Konstytucji, gdyż niniejsza sprawa nie ma nic wspólnego z nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej sprawa niniejsza została rozstrzygnięta (art. 83), a prawa i wolności powoda nie zostały naruszone, bo zasady demokratycznego Państwa zakładają kolektywne podejmowanie decyzji dotyczących, w tym takich, które dotyczą obowiązków poszczególnych osób.

Reasumując, Sąd Apelacyjny stwierdza, że przeprowadzone postępowanie dowodowe pokazało, że kwestionowana przez powoda uchwała Zarządu pozwanej Spółdzielni, była w zasadzie tylko wykonaniem woli większości mieszkańców budynku przy ul. (...) w D., wyrażonej we wniosku z 14.03.2011 r. złożonym zgodnie z postanowieniami Regulaminu rozliczania kosztów dostarczonego ciepła, będącego załącznikiem do uchwały nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej w S.

Poza niniejszymi rozważaniami Sąd drugiej instancji pozostawił wywody skarżącego dotyczące relacji towarzyskich pomiędzy organami pozwanej Spółdzielni, gdyż nie miały one żadnego znaczenia z punktu widzenia przedmiotu sporu.

Biorąc pod uwagę całokształt przytoczonych okoliczności i powołanej argumentacji, Sąd Apelacyjny uznał apelację za bezzasadną, co skutkowało jej oddaleniem (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego, na które złożyły się koszty zastępstwa prawnego w wysokości 135 zł, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 i art. 99 k.p.c. oraz na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1) w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSA T. Żelazowski SSA M. Gołuńska SSO del. P. Sałamaj